EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 12.4.2010
KOM(2010)139 lopullinen

2010/0077 (NLE)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta elintarvikeapukomiteassa omaksuttavasta kannasta elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen voimassaolon jatkamiseen

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Yhteisö teki elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen neuvoston päätöksellä 2000/421/EY. Sen voimassaoloa jatkettiin 30. kesäkuuta 2010 asti elintarvikeapukomitean 100. istunnossaan 5. kesäkuuta 2009 tekemällä päätöksellä.

Elintarvikeapua koskeva vuoden 1999 yleissopimus ja viljojen kauppaa koskeva vuoden 1995 yleissopimus ovat kaksi kansainvälisen viljasopimuksen (1995) osaa. Viljojen kauppaa koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen voimassaoloa jatkettiin 30. kesäkuuta 2011 asti, jolloin myös elintarvikeapua koskevaa yleissopimusta on mahdollista jatkaa 30. kesäkuuta 2011 asti.

Elintarvikeapua koskeva yleissopimus otettiin alun perin käyttöön 1960-luvulla. Tavoitteena oli perustaa väline, jonka kautta maataloustuotteiden ylituotantoa voitiin siirtää koordinoidusti ja hyväksyttävästi teollistuneista maista apua tarvitseviin kehitysmaihin. Elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenet vaikuttavat olevan nykyään laajalti yhtä mieltä siitä, ettei yleissopimus enää vastaa elintarvikeavun nykyvaatimuksia ja -käytänteitä. Muodollisten uudelleenneuvottelujen käynnistämistä on kuitenkin lykätty. Alun perin syynä oli, että haluttiin ottaa huomioon Maailman kauppajärjestön WTO:n Dohan kehitysohjelmaa koskevien neuvottelujen lopputulos Koska yleissopimuksen viimeisimmästä uudelleenneuvottelusta on kulunut huomattavan pitkä aika ja neuvottelujen päätökseen saattamisen ajankohta on epävarma, yleissopimuksen jäsenet sopivat elintarvikeapukomitean 100. istunnossa 5. kesäkuuta 2009, ettei WTO:n neuvottelujen loppuun saattamista ole tarpeen odottaa ennen uuden yleissopimuksen mahdollista sisältöä koskevan tiiviin työn aloittamista. Yhteisymmärrys vallitsee myös siitä, että tulevan yleissopimuksen on oltava yhdenmukainen WTO:n sääntöjen kanssa.

Koska nykyisen elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen voimassaolo päättyy kesäkuussa 2010, kysymys uudelleenneuvotteluista otetaan virallisesti esille elintarvikeapukomitean kokouksessa 4. kesäkuuta 2010. Lontoossa 9. joulukuuta 2009 pidetyssä elintarvikeapukomitean 101. kokouksessa erät elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenet (Australia, Kanada, Sveitsi, Japani ja Yhdysvallat) esittivät olevansa periaatteessa sen kannalla, että yleissopimusta jatketaan vuodella 30. kesäkuuta 2011 asti. EU kuitenkin esitti neuvoston humanitaarisen avun ja elintarvikeavun työryhmän (COHAFA) kokouksessaan 25. marraskuuta 2009 esittämän lausunnon: ”*EU pyrkii siihen, että päätös elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen tulevaisuudesta saadaan aikaan kesäkuussa ja valmistelut voivat alkaa jo nyt ilman, että tämä vaikuttaa kesäkuussa 2010 esitettävään viralliseen kantaan*”. Näin EU yhdisti nykyisen yleissopimuksen mahdollisen jatkamisen siihen, miten uuden yleissopimuksen (uudelleen)neuvotteluissa edistytään.

Elintarvikeapukomitea piti epävirallisen kokouksen Lontoossa 15. ja 16. helmikuuta 2010 keskustellakseen elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen tulevaisuudesta. Epävirallisessa kokouksessa sovittiin, että perustettaisiin yleissopimuksen tulevaisuutta käsittelevä työryhmä. Myös yleissopimuksen tärkeimpiä osatekijöitä koskevien keskustelujen jatkamisesta laaditusta alustavasta valtuutuksesta päästiin yksimielisyyteen. Työryhmä aloittaa työnsä 15. maaliskuuta 2010 ja toimittaa raporttinsa viimeistään 14. toukokuuta 2010. Raportista keskustellaan elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenten epävirallisessa kokouksessa 2. ja 3. kesäkuuta 2010 ja sitä käsitellään elintarvikeapukomitean 102. kokouksessa 4.

kesäkuuta 2010. Elintarvikeapukomitealta on pyydetty kirjallisella menettelyllä muodollista suostumusta tähän 8. maaliskuuta 2010 mennessä. EU:n on muotoiltava Lontoossa 4. kesäkuuta 2010 pidettävää elintarvikeapukomitean 102. kokousta varten yhteinen kanta kahta mahdollista tilannetta varten:

(1) elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenten epävirallisissa keskusteluissa yleissopimuksen tulevaisuudesta on saavutettu merkittävää edistystä (eli voidaan kohtuudella olettaa, että neuvottelut/uudelleenneuvottelut yleissopimuksen tulevaisuudesta alkavat vuoden 2010 aikana) ennen elintarvikeapukomitean Lontoossa 4. kesäkuuta 2010 pidettävän 102. kokouksen alkua: tässä tapauksessa yleissopimuksen jatkaminen vuodella on soveltuvin vaihtoehto. Komissio panee tässä tapauksessa vireille suosituksen, jolla neuvosto antaa luvan neuvottelujen aloittamiselle sekä neuvotteluohjeet Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklassa vahvistetun menettelyn mukaisesti, tai

(2) elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenten epävirallisissa keskusteluissa yleissopimuksen tulevaisuudesta ei ole saavutettu merkittävää edistystä ennen elintarvikeapukomitean Lontoossa 4. kesäkuuta 2010 pidettävän virallisen kokouksen alkua: tässä tapauksessa yleissopimusta ei ole syytä jatkaa vuodella. Komission olisi vastustettava muodollisesti EU:n ja sen jäsenvaltioiden puolesta yleissopimuksen menettelysääntöjen 13. säännön mukaisesti yksimielisyyden syntymistä elintarvikeapukomiteassa siitä, että yleissopimusta jatketaan.

EU:n jäsenvaltiot ja Euroopan komissio arvioivat, onko asiassa edistytty. Jos elintarvikeapua koskevaa yleissopimusta ei jatkettaisi, sen voimassaolo päättyisi eikä vähimmäissitoumuksia tarvitsisi enää noudattaa. Tämä ei vaikuttaisi siihen, miten humanitaarisen avun pääosasto myöntää rahoitusta humanitaariseen elintarvikeapuun. Sen sijaan tällaisella tilanteella on todennäköisesti merkittäviä kielteisiä vaikutuksia: avunsaajavaltiot saattavat olla sitä mieltä, että elintarvikeavun toimitusten ennustettavuus heikkenee, ja myös muut yleissopimuksen jäsenet, jotka suosivat perinteistä lähestymistapaa eli elintarvikkeiden myyntiä helpottavaa järjestelyä, saattavat suhtautua tilanteeseen kielteisesti.

Elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen vuotuisten sitoumusten mukaan Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet toimittamaan joka vuosi vähimmäismäärän elintarvikeapua, joka on ilmaistu sekä vehnäekvivalenttina että arvona. Nykyinen EU:n ja jäsenvaltioiden sitoumus on 1 320 000 tonnia vehnäekvivalenttina sekä 130 miljoonaa euroa (johon sisältyy kuljetus sekä muut toimintakulut). Vehnäekvivalenttisitoumuksesta eli 1 320 000 tonnista Euroopan komission käsittelemä osuus on EU:n sisäisen sopimuksen mukaan 990 000 tonnia.

- Voimassa olevat aiemmat säädökset

Neuvoston päätös 2000/421/EY

Neuvoston päätös 2006/906/EY

Neuvoston päätös 2007/317/EY

Neuvoston päätös 2009/393/EY

- Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

Tämä päätös on johdonmukainen viljojen kauppaa koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen kanssa, joka pysyy voimassa 30. päivään kesäkuuta 2011 asti. Kansainvälisen viljaneuvoston jäsenet sopivat 8. kesäkuuta 2009, että viljojen kauppaa koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen voimassaoloa olisi periaatteessa jatkettava 1. päivästä heinäkuuta 2009 kahdella vuodella.

2. ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Jäsenvaltiot ilmaisivat neuvoston humanitaarisen avun ja elintarvikeavun työryhmän (COHAFA) kokouksessa 25. marraskuuta 2009 elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen jatkamisesta vuodella (30. päivään kesäkuuta 2011) kantanaan seuraavaa: *”EU pyrkii siihen, että päätös elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen tulevaisuudesta saadaan aikaan kesäkuussa ja valmistelut voivat alkaa jo nyt ilman, että tämä vaikuttaa kesäkuussa 2010 esitettävään viralliseen kantaan.”*

Asiantuntijatiedon käyttö

Ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttö ei ollut tarpeen.

- **Vaikutusten arviointi**

Ei sovelleta.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

- Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

- Toissijaisuusperiaate

Ehdotus kuuluu yhteisön jaettuun toimivaltaan.

- Oikeasuhteisuus

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen.

- Sääntelytavan valinta

Ehdotettu sääntelytapa: neuvoston päätös.

Muut vaihtoehdot eivät soveltuisi seuraavasta syystä: Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla tämä on ainoa keino ilmaista Euroopan unionin kanta elintarvikeapukomiteassa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Elintarvikeapua koskevaa yleissopimusta on mahdollista jatkaa ainoastaan, jos viljojen kauppaa koskeva vuoden 1995 yleissopimus on voimassa samana aikana. Rahoitusosuus

kansainvälisen viljasopimuksen hallinnolliseen talousarvioon kattaa myös elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen eli yleissopimuksen jatkamisella ei ole ylimääräistä talousarviovaikutusta. Osuus kuuluu EU:n talousarvion alamomenttiin 05 06 01 (Kansainväliset maataloussopimukset). Tämän ehdotuksen arvioidut kustannukset on vahvistettu viljojen kauppaa koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen jatkamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2009/393/EY liitteenä olevassa rahoitusselvityksessä. Kustannuksia päivitetään ja ne otetaan huomioon viljojen kauppaa koskevan vuoden 1995 yleissopimuksen jatkamisen yhteydessä.

Elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen voimassaolon jatkaminen tarkoittaisi sitä, että yleissopimuksen III artiklan e alakohdan mukaisia Euroopan unionin vuotuisia elintarvikeavun toimittamissitoumuksia jatketaan vuodella. Euroopan komissio on ottanut vastuulleen osan EU:n ja sen jäsenvaltioiden sitoumuksista, jotka johtuvat elintarvikeapua koskevasta yleissopimuksesta. EU:n jäsenvaltiot laativat yhdessä yhden ilmoituksen elintarvikeapua koskevasta yleissopimuksesta, eikä tämä edellytä erillisiä toimia. Yleissopimuksen VI artikla mahdollistaa siirrot vuodesta toiseen, mikäli sitoumukset on ylitetty, mutta tätä mahdollisuutta ei ole koskaan käytetty.

On kuitenkin huomattava, että kahtena peräkkäisenä ilmoitusvuonna eli vuosina 2007/2008 ja 2008/2009 Euroopan komissio ei ole kyennyt täyttämään määrää koskevia sitoumuksiaan.

PÄÄTELMÄT

Komissio ehdottaa edellä esitetyn perusteella, että neuvosto esittää Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta seuraavan kannan ja antaa komissiolle valtuudet joko:

(1) äänestää Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden nimissä elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen XXV artiklan b alakohdan mukaisesti yleissopimuksen voimassaolon jatkamisen puolesta siten, että se on voimassa vielä vuoden eli 30 päivään kesäkuuta 2011 asti, mikäli seuraava edellytys täyttyy: elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenten epäviralliset keskustelut yleissopimuksen tulevaisuudesta ovat edenneet merkittävästi (eli voidaan kohtuudella olettaa, että neuvottelut/uudelleenneuvottelut yleissopimuksen tulevaisuudesta alkavat vuoden 2010 aikana) ennen elintarvikeapukomitean Lontoossa 4. kesäkuuta 2010 pidettävän 102. kokouksen alkua:

(2) mikäli a kohdassa esitetty edellytys ei täyty, vastustaa muodollisesti Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden puolesta yleissopimuksen menettelysääntöjen 13. säännön mukaisesti yksimielisyyden syntymistä elintarvikeapukomiteassa siitä, että yleissopimusta jatketaan.

2010/0077 (NLE)

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta elintarvikeapukomiteassa omaksuttavasta kannasta elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen voimassaolon jatkamiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Yhteisö teki elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen, jäljempänä ’yleissopimus’, neuvoston päätöksellä 2000/421/EY[1], ja sen voimassaoloa jatkettiin elintarvikeapukomitean kesäkuussa 2003, kesäkuussa 2005, kesäkuussa 2007, kesäkuussa 2008 ja kesäkuussa 2009 tekemillä päätöksillä siten, että se on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2010.

(2) Viljojen kauppaa koskeva vuoden 1995 yleissopimus on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2011.

(3) Koska nykyisen elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen voimassaolo päättyy kesäkuussa 2010, kysymys uudelleenneuvotteluista otetaan virallisesti esille elintarvikeapukomitean 102. kokouksessa 4 päivänä kesäkuuta 2010.

(4) Eräät elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenet (Australia, Kanada, Sveitsi, Japani ja Yhdysvallat) esittivät elintarvikeapukomitean 101. kokouksessa 9 päivänä joulukuuta 2009 halunsa jatkaa elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen voimassaoloa vuodella 30 päivään kesäkuuta 2011. Euroopan unioni ilmaisi kantanaan seuraavaa: ”EU pyrkii siihen, että päätös elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen tulevaisuudesta saadaan aikaan kesäkuussa ja valmistelut voivat alkaa jo nyt *ilman, että tämä vaikuttaa kesäkuussa 2010 esitettävään viralliseen kantaan*.”

(5) EU:n on saatava aikaan yhteinen kanta Lontoossa 4 päivänä kesäkuuta 2010 pidettävää elintarvikeapukomitean 102. kokousta varten kahdesta mahdollisesta tilanteesta:

(a) elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenten epäviralliset keskustelut yleissopimuksen tulevaisuudesta ovat edenneet merkittävästi (eli voidaan kohtuudella olettaa, että neuvottelut/uudelleenneuvottelut yleissopimuksen tulevaisuudesta alkavat vuoden 2010 aikana) ennen elintarvikeapukomitean

[1] EYVL L 163, 4.7.2000, s. 37.

Lontoossa 4. kesäkuuta 2010 pidettävän 102. kokouksen alkua; tässä tapauksessa yleissopimuksen jatkaminen vuodella olisi soveltuvin vaihtoehto. Komissio panee vireille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklassa vahvistetun menettelyn ja suosittelee, että neuvosto antaa luvan neuvottelujen aloittamiselle ja vahvistaa asianomaiset neuvotteluohjeet, tai

(b) elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenten epävirallisissa keskusteluissa yleissopimuksen tulevaisuudesta ei ole saavutettu edistystä ennen elintarvikeapukomitean Lontoossa kesäkuussa 2010 pidettävän virallisen kokouksen alkua: tässä tapauksessa yleissopimusta ei ole syytä jatkaa vuodella; komission olisi vastustettava EU:n ja sen jäsenvaltioiden puolesta muodollisesti yksimielisyyden syntymistä elintarvikeapukomiteassa siitä, että yleissopimusta jatketaan.

(6) Komissio, joka edustaa Euroopan unionia elintarvikeapukomiteassa, olisi sen vuoksi valtuutettava neuvoston päätöksellä joko kannattamaan yleissopimuksen jatkamista yhdellä vuodella eli 30 päivään kesäkuuta 2011, mikäli edellytys täyttyy, tai vastustamaan yleissopimuksen jatkamista koskevan yksimielisyyden syntymistä elintarvikeapukomiteassa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan unionin kanta elintarvikeapukomiteassa on puoltaa elintarvikeapua koskevan vuoden 1999 yleissopimuksen voimassaolon jatkamista yhdellä vuodella siten, että se on voimassa vielä vuoden eli 30 päivään kesäkuuta 2011 asti, mikäli elintarvikeapua koskevan yleissopimuksen jäsenten epäviralliset keskustelut yleissopimuksen tulevaisuudesta ovat edenneet merkittävästi (eli voidaan kohtuudella olettaa, että neuvottelut/uudelleenneuvottelut tulevasta yleissopimuksesta alkavat vuoden 2010 aikana) ennen Lontoossa 4. kesäkuuta 2010 pidettävän elintarvikeapukomitean 102. kokouksen alkua.

Mikäli tämä edellytys ei täyty, Euroopan unionin kanta on vastustaa muodollisesti yleissopimuksen menettelysääntöjen 13. säännön mukaisesti yksimielisyyden syntymistä elintarvikeapukomiteassa siitä, että yleissopimusta jatketaan.

2 artikla

Komissio valtuutetaan ilmaisemaan tämä kanta elintarvikeapukomiteassa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja